

ጌታዬ አላህ ነው

www.with-allah.com/am

أمّھری

የአምላክ ትርጉም :-

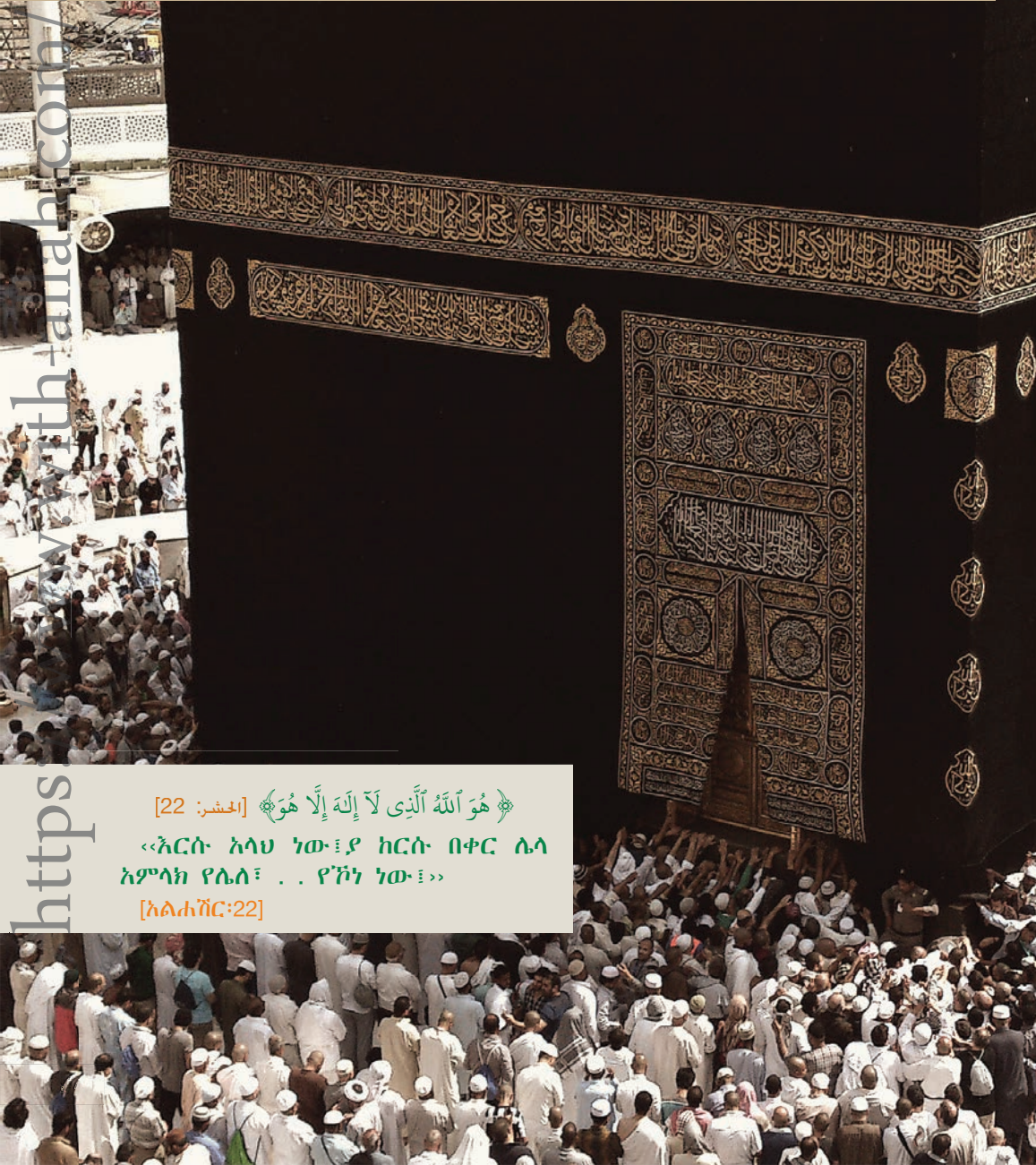
www.with-allah.com

ሙሐመድ ብን ሰርራር አልያሚ
ዶክተር ዐብዱላህ ብን ሳሊም ባህማም

ክርሱ በቀር ሌላ አምላክ የሌለ የሆነውን አላህን جل ዕወቅ

<https://www.with-allah.com/am>

﴿هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ﴾ [الحشر: 22]

«ክርሱ አላህ ነው፤ ያ ክርሱ በቀር ሌላ
አምላክ የሌለ፤ . . . የኾነ ነው፤»

[አልሐሻር:22]

አላህን جلاله ዕወቅ

ከርሱ በቀር ሌላ አምላክ የሌለ የሆነውን አላህን جلاله ዕወቅ ፡-

﴿هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ﴾ [المعشر: 22]

«እርሱ አላህ ነው፤ ያ ከርሱ በቀር ሌላ አምላክ የሌለ፤ . . . የኾነ ነው፤» [አልሐሻር:22]

«ላ እላህ እልላሏህ»

ከአላህ በቀር ሌላ አምላክ የለም ፡-

የጠራ ቃለ ተውሒድ ነው። አላህ በአገልጋዮቹ ላይ ግዴታ አድርጎ ከደነገጋቸው ግዴታዎች ሁሉ ታላቁ ነው። ተውሒድ ሃይማኖት ውስጥ የሚይዘው ስፍራ ራስ ከሰው አካል የሚይዘውን ስፍራ ነው።

የአምላክ ትርጉም ፡-

አምላክ (አላህ) ፡-

የሚያመልኩትና የሚታዘዙት፣ አምልኮት የሚገባው።

﴿وَاعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا﴾ [النساء: 36]

«አላህንም ተገዙ፤ በርሱም ምንንም አታጋሩ፤» [አልኒሳ:36]

የ«ላ እላህ እልላሏህ» (ከአላህ በቀር ሌላ አምላክ የለም) ትርጉም ፡-

ከአላህ በስተቀር በእውነት የሚመለከና አምልኮት የሚገባው ሌላ አምላክ የለም፣ ማለት ነው።

ቃለ ተውሒድ ከሁለት መሠረታዊ ማእዘኖች የተገኘ ነው ፡- አንደኛው - እውነተኛ አምላክነትን ከአላህ በስተቀር ከሌላው ሁሉ ማስተባበል።

ሁለተኛ - እውነተኛ አምላክነትን ለአላህ ﷻ ብቻ ማረጋገጥ ።

የ«ላ እላህ እልላሏ» ትሩፋት ፡

የአላህ መልክተኛ ﷺ እንዲህ ብለዋል፡- «እስላም በአምስት (ማእዘኖች) ላይ ነው የተመሰረተው። (እነሱም) ፡- ከአላህ በስተቀር ሌላ አምላክ አለመኖሩንና ሙሐመድ የርሱ አገልጋይና መልእክተኛው መሆናቸውን መመስከር፣ ሶላትን ደንቡን ጠብቆ አዘውትሮ መስገድ፣ ዘክን መስጠት፣ የሐጅ ሥርዓተ ጸሎት መፈጸምና ረመዲንን መጸም ናቸው።»

(በቡኻሪ የተዘገበ)

በተጨማሪም ነቢዩ ﷺ እንዲህ ብለዋል፡- «እኔ ካልኩትና ከኔ በፊት የነበሩ ነቢያትም ካሉት (ዱዓእ) ሁሉ በላጩ «ላ እላህ እልላላሏ» ወሕደሁ ላሽሪክ ለሁ፣ ለሁልሙልኩ ወለሁልሐምዱ፣ ወሁወ ዐላ ኩልሊ ሸይኔን ቀዲር» ማለት ነው።»

ትርጉሙ ፡ ከአላህ በስተቀር ሌላ አምላክ የለም። እርሱ አንድ ነው፣ ተጋሪ (ሸሪክ) የለውም። ንግሥና የርሱ ብቻ ነው። ምሥጋና ሁሉ የርሱ ነው። እርሱ በሁሉም ነገር ላይ ቻይ ነው፣ ማለት ነው። (በትርጉሙ የተዘገበ)

ነቢዩ ﷺ እንዲህ ብለዋል፡- «የአላህ ነቢይ ኑሕ ሊሞቱ ሲሉ ለወንድ

ልጃቸው እንዲህ አሉ፡- በላ እላህ እልላሏ» (ከአላህ በስተቀር ሌላ አምላክ አለመኖሩን እንድትመሰክር) አገገጭሃለሁ፣ ሰባቱ ሰማያትና ሰባቱ ምድሮች በአንድ ወገን ቢደረጉና «ላ እላህ እልላሏ» በአንዱ የሚዛን ሳህን ቢቀመጥ፣ «ላ እላህ እልላሏ» በእርግጥ ሚዛኑን ይደፋ ነበር።»

(በቡኻሪ ተዘገበ)

አላህ ﷻ ጀነትን ያጌጣት፣ ጀሀነምን የለከሳት፣ የበጎ ሥራዎችንና የክፉ ሥራዎችን ገቢያ የዘረጋው ለ«ላ እላህ እልላሏ» ብሎ ነው።

ለ«ላ እላህ እልላሏ» መሟላት ያለባቸው መስፈርቶች ፡

1. ትርጉሙንና ይዘቱን ማወቅ ፡ ይህ፣ ቃሉን የሚናገረው ሰው ትርጉሙንና አምላክነትን ከአላህ በቀር ከሌለው ሁሉ የማስተባበልንና እውነተኛ አምላክነትን ለአላህ ﷻ ብቻ አጽንቶ የማጽደቅ ይዘቱን ማወቅ ማለት ነው። አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፡-

﴿فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ﴾ [محمد: 19].

«እነሆ ከአላህ ሌላ አምላክ አለመኖሩንም ፅዕቅ፤» [መ.ሐመድ:19]

2. እርግጠኝነት ፦

እርግጠኝነት (የቁን) በትርጉሙም ሆነ በይዘቱ ላይ የቃሉ ተናጋሪ አንድም ጥርጣሬ በልቡ ውስጥ አለማሳደር ማለት ነው። አላህ ﷻ እንዲህ ብሏልና ፦

﴿إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ
ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ
اللَّهِ أُولَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ ﴿15﴾﴾ [عجرات: 15]

«(እውነተኛዎቹ) ምእምናን፣ እነዚያ በአላህና በመልአክተኛው ያመኑት፣ ከዚያም ያልተጠራጠሩት፣ በገንዘቦቻቸውና በነፍሶቻቸውም በአላህ መንገድ የታገሉት ብቻ ናቸው፤ እነዚያ እነሱ እውነተኞቹ ናቸው።» [አልሐዲራት:15]

ነቢዩ ﷺ እንዲህ ብለዋል፦

«ከአላህ በቀር ሌላ እውነተኛ አምላክ አለመኖሩንና እኔ የአላህ መልአክተኛ መሆኔን በመመስከር፣ (በሁለቱ ቃላት ምስክርነት) ምንም ጥርጣሬ ሳያደርበት አላህን የሚገናኝ የአላህ አገልጋይ ጅነት የሚገባ ቢሆን እንጂ አንድም የለም።»

(በሙስሊም የተዘገበ)

3. ቃለ ተውሐድ ግዴታ የሚያደርገውን ሁሉ በልብ አጽድቆ በመቀበል በአንደበትም ማረጋገጥ ፦

መቀበል ሲባል እዚህ ላይ እምቢታንና

ኩራትን የሚጸረር ሙሉ ተቀባይነት ማለት ነው። አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿إِنَّا كَذَلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ ﴿34﴾ إِنَّهُمْ كَانُوا إِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يَسْتَكْبِرُونَ ﴿35﴾﴾ [انصاف: 34-35]

«እኛ በአመጣኞች ሁሉ፣ እንደዚሁ እንሠራለን። እነርሱ፣ ከአላህ ሌላ አምላክ የለም በተባሉ ጊዜ ይኮሩ ነበር።» [አልሰፋት:34-35]

4. ቃሉ ለሚያመለክተው ነገር ታዛዥና ተገዥ መሆን ፦

ይህ ደግሞ መስካሪው አላህ ﷻ ያዘዘውን ነገር የሚፈጽም፣ ከስለስለው ነገር የሚታቀብ መሆን ማለት ነው። አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል ፦

﴿وَمَنْ يُسْلِمْ وَجْهَهُ إِلَى اللَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ وَإِلَى اللَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ ﴿22﴾﴾ [لقمان: 22]

«እርሱ መልካም ሠሪ ሽኖ ፊቱን ወደ አላህ የሚሰጥም ሰው፣ ጠንካራን ገመድ በእርግጥ ጨበጠ፣ የነገሩም ሁሉ ፍጻሜ ወደ አላህ ነው።» [ሉቅማን:22]

ባርነት በመሰረቱ የልቦና ተገዥነትና የአእምሮ ባርነት ሲሆን፣ ሌላ ለተገባለት ባሪያው ነው።

5. እውነተኝነት ፦

እውነተኝነት ማለት መስካሪው ክልቡ እርግጠኛ ሆኖ በአንደበቱ በመናገር ማረጋገጥ ማለት ነው። አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል ፦

﴿وَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ ءَامَنَّا بِاللَّهِ وَيَأْتِيهِمُ الْآخِرُ وَمَا هُمْ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٨﴾ يُخَدِّعُونَ اللَّهَ وَالدِّينَ ءَامَنُوا وَمَا يُخَدِّعُونَ إِلَّا أَنفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٩﴾﴾ [البقرة: 8-9]

«ከሰዎችም በአላህና በመጨረሻው ቀን አምናል የሚሉ አልሉ፤ እነርሱም አማኞች አይደሉም። አላህንና እነዚያን ያመኑትን (ሰዎች) ያታልላሉ፤ የማያውቁ ሲኾኑ ነፍሶቻቸውን እንጂ ሌላን አያታልሉም።» [አልባቀራህ:8-9]

6. ቅንነትና ፍጹምነት ፦

ይህ ደግሞ ቃለ ተውሒዱን የአላህን ውዴታ በመሻትና እርሱን በማሰብ ፍላጎት ብቻ በፍጹምነት መመስከር ማለት ነው። አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ الْقَيِّمَةِ ﴿٥﴾﴾ [البينة: 5]

«አላህን ሃይማኖትን ለርሱ ብቻ አጥሪዎች፣ ቀጥተኞች ኾነው ሊገዙት፣ ሶላትንም አስተካክለው ሊሰግዱ፣ ዙዛንም ሊሰጡ እንጅ ያልታዘዙ ሲኾኑ (ተለያዩ)። ይህም የቀጥተኛይቱ (ሃይማኖት) ድንጋጌ ነው።» [አልባይሩህ:5]

7. ይህን ቃለ ምስክርነት መውደድ፣ ደንቦቹንና መስፈርቶቹን

ልብ ለአላህ ያለው ፍቅር በጨመረ ቁጥር፣ ለአላህ ያለው ተገዥነትና ክርሱ በቀር ካለው ሁሉ ያለው ነጻነት እየጨመረ ይሄዳል ።

አሚልተው የሚተገብሩትን፣ በርሱ የሚገዙትን መስካሪዎቹን ምእመናን ሁሉ መውደድ፣ የሚጸረሩትን መጥላት ማለት ነው። አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿وَمِنَ النَّاسِ مَن يَتَّخِذُ مِن دُونِ اللَّهِ أَنْدَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ﴾ [البقرة: 165]

«ከሰዎችም ከአላህ ሌላ ባላንጣዎችን (ጣዎታትን)፣ አላህን እንደሚወዱ የሚወዷቸው ኾነው የሚይዙ አልሉ፤ እነዚያ ያመኑትም፣ አላህን በመውደድ (ክነርሱ) ይበልጥ የበረቱ ናቸው።» [አልባቀራህ:165]

የ «ላ እላህ እልላህ» ትርጉም እንግዲህ ይህ ነው፤ መስፈርቶቹን እነዚህ ናቸው። አላህ ﷻ ዘንድ መድሀን ለማግኘት ምክንያት የሚሆነውም ይኸው ነው። ሐሰን አልበስሪ፣ አንዳንድ ሰዎች «ላ እላህ እልላህ» ያለ ሰው ጀነት ይገባል፣ ይላሉ ሲባሉ ፦ «ላ እላህ እልላህ» ብሎ ግዴታውንና መስፈርቱን ያሟላ ሰው ጀነት ይገባል፣ ብለዋል።

እናም «ላ እላህ እልላህ» በቃሉ መሰረት የሚሠራና መስፈርቶቹን የሚያሟላ ካልሆነ በስተቀር መስካሪውን አይጠቅመውም። ቃሉ ግዴታ የሚያደርገውን መተግበር ከመተው ጋር ቃሉን ብቻ በአንደበቱ የሚደግም ሰው ግን ቃሉን ከተግባር ጋር እስካላጣመረ ድረስ ተጠቃሚ አይሆንም።

«አላህ እልላህ»ን የሚያፈርሱ ነገሮች ፦

1. ማጋራት (ሽርክ) ፦

እዚህ ላይ ሽርክ ሲባል ማለት የተፈለገው፣ ከሃይማኖቱ ጎራ የሚያስጣውን፣ በዚያ ላይ የሞተ ሰው የአላህ ምሕረት የማያገኝበትን ዐቢይ ማጋራትን (ሽርክ) ነው። ይህም የአላህ ﷻ ብቻ መብቶች በሆኑት የእምላክነትና የጌትነት መብቶቹ ሌሎችን ማጋራት፣ በስምዎቹና በባሕርያቱ ለአላህ ﷻ ባላንጣ ማድረግ ነው። አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ ضَلَّ سُلْطًا بَعِيدًا﴾ [النساء: 116]

ማንን ሰው አላህን ﷻ መጥራትና እርሱን መለመን የሚገባው በስምዎቹ ነው። የተፈቀደውና የታዘዘው መጥራት (ዱዓእ) ቀጥሎ ባለው ቃሉ ውስጥ የተመለከተው ነው። አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል ፦

﴿وَلِلَّهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ بِهَا وَذَرُوا الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِي أَسْمَائِهِ سَيُجْزَوْنَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾ [الأصاف: 180]

«ለአላህም መልካም ስምዎች አሉት፤ (ስትጸልዩ) በርሷም ጥሩት፤ እነዚያንም ስምዎቹን የሚያጣምሙትን ተውዋቸው፤ ይሠሩት የነበሩትን ነገር በእርግጥ ይመነዳሉ።» [አልአዕራፍ:180]

ኢማም አቡ ሐኒፋ

«አላህ በርሱ የማጋራትን (ወንጀል) አይምርም፤ ከዚህም ወዲያ ያለውን፣ ለሚሻው ሰው ይምራል። በአላህም የሚያጋራ ሰው (ከእውነት) የራቀን መሳሳት በእርግጥ ተሳሳተ።»

[አልኒሳእ:116]
አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿وَلَقَدْ أُوحِيَ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ لَئِنْ أَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ﴾ [الزمر: 65-66]

«ብታጋራ፣ ሥራህ በእርግጥ ይታባሳል፤ በእርግጥም ከከሐዲዎቹ ትኾናለህ ማለት ወደ አንተም ወደዚያም ካንተ በፊት ወደነበሩት በእርግጥ ተወርዷል። ይልቅ አላህን ብቻ ተገዛም፤ ከአመስጋኞቹም ኹን።» [አልዘመር:65-66]

2. በራሱና በአላህ መካከል የሚጠራቸው፣ ምልጃቸውን የሚለምናቸው፣ በነርሱ ላይ የሚተማመንና የሚመካ፣ አምልኮ የሚያደርግላቸው የሆኑ አገናኞችን ያደረገ ሰው፣ በዚህ ድርጊቱ «አላህ እልላህ»ን አፍርሷል፤ ተጻርሯል።

3. አላህ ክርሱ በስተቀር ሌላ የማይቀበል ከሆነው ከእስላም ውጭ መሆናቸውን የተጠራጠረ በመሆኑ፣ አጋሪዎችን (ሙሽሪኮችን) ከሐዲ ያላደረገ፣ ወይም ከሐዲ መሆናቸውን የተጠራጠረ፣ ወይም መንገዳቸውን ትክክለኛ አድርጎ የወሰደ ሰው ራሱ ከሐዲ (ካፍር) ሆኗል። ከአላህ በቀር ሌላን ያመለከ ወይም ለአላህ ብቻ የሚገባውን አምልኮት ለሌላ ያስተላለፈ ወይም የአይሁዶችን፣ የክርስቲያኖችንና የጣዖት አምላኪዎችን ክሕደት (ኩፍር) የተጠራጠረ፣ ወይም አድራጊው ከሐዲ መሆኑ በሽሪዓዊ

ማስረጃ ከተረጋገጡትና ሙሽሪኮች ከሚከተሏቸውና ከሚፈጽሟቸው ነገሮች ውስጥ አንዱንም ነገር ትክክለኛ አድርጎ የወሰደ ሰው ከሐዲ (ካፍር) ሆኗል።

4. የነቢዩ ﷺ ያልሆነው መመሪያ ከርሳቸው መመሪያ ይበልጥ የተሟላ ነው። ፍርድና ብያኔውም ከርሳቸው ይበልጥ የተሟላ ነው ብሎ የሚያምን ሰው ከሐዲ (ካፍር) ሆኗል። ሰው ሠራሽ ሕጎችንና የጎሳ ወግና ልማዶችን ከአስላማዊ ሽሪዓ የሚያስበልጥ፣ ወይም በነርሱ መዳኘትን የሚፈቀድ አድርጎ የሚያምን፣ ወይም እነሱም አንድ እስላማዊ ሽሪዓ መሆናቸውን የሚያምን ሰው . . ይህ ሁሉ በኃያሉ አላህ መካድ ነው። አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿وَمَنْ لَّمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ﴾ [النساء: 44]

«አላህም ባወረደው ነገር ያልፈረደ ሰው፣ እነዚያ ከሐዲዎቹ እነርሱ ናቸው።» [አልማኢ.ዳሀ:44]

በተጨማሪም አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا﴾ [النساء: 65]

«በጌታህም እምላለሁ (አላህ በራሱ መማሉ ነው) በመካከላቸው በተከራከሩበት ፍርድ እስከሚያስፈርዱህ፣ ከዚያም ከፈረድከው ነገር በነፍሶቻቸው ውስጥ ጭንቀትን እስከማያገኙና ፍጹም መታዘዝንም እስከሚታዘዙ ድረስ አያምኑም (ምእምን አይሆኑም)።» [አልኒሳ:65]

5. ረሱል ﷺ ይዘው የመጡትን በተግባር እየፈጸመው ቢሆን እንኳ የሚጠላው

ሰው ከሐዲ (ካፍር) ነው። ሶላትን የጠላ ሰው የሚሰግድ ቢሆን እንኳ የአላህን ትእዛዝ ያልወደደ በመሆኑ ከሐዲ (ካፍር) ነው። ከ«አላህ እላህ እልላህ» መስፈርቶች መካከል ከአላህ ﷻ የተላለፈውን ሁሉ መውደድ አንዱ ነው። ረሱል ﷺ ይዘው የመጡትን የጠላ ሰው «ሙሐመድ የአላህ መልክተኛ መሆናቸውን እመስክራለሁ» የሚለውን የቃለ ተውሒድ ክፍል አላረጋገጠም። ቃሉ ግዴታ የሚያደርገው ነቢዩ ﷺ ይዘው የመጡትን ሁሉ መቀበልና ከልብ መውደድ ነው።

6. ሃይማኖቱንና ይዘውት የመጡትን ነቢይ ﷺ ማክበር ግዴታው እየሆነ ያላከበረ በመሆኑ፣ አማኞች የነበሩ ሰዎች በአላህ መልክተኛና በባልደረቦቻቸው ላይ «እንደኛዎቹ የቁርኣን ዐዋቂዎች ሆዳሞች፣ ሲናገሩ ዋሾዎችና ውጊያ ላይ ጠላትን ሲገናኙ ፈሪዎች የሆኑ ሰዎችን አይተን አናውቅም» በማለት በተሳለቁ ጊዜ፣ አላህ ﷻ ክሕደት (ከፍር) የበየነባቸው በመሆኑ፣ ከአላህ ሃይማኖት ውስጥ በአንድም ነገር ወይም በምንዳውና በቅጣቱ ያፈጠና የተሳለቀ ሰው፣ ከሐዲ (ካፍር) ነው። በዚህ ስላቃቸው ሳቢያ አላህ ﷻ የሚከተለውን አስተላልፏል ፦

﴿وَلَيْسَ سَأَلْتَهُمْ لِيَقُولَنَّ إِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ وَنَلْعَبُ قُلْ أَبِاللَّهِ وَآيَاتِهِ وَرَسُولِهِ كُنْتُمْ تَسْتَهْزِءُونَ﴾ [النوبة: 65-66]

«በእርግጥ ብትጠይቃቸው እኛ የምንዘርቅና የምንጫወት ብቻ ነበርን ይላሉ፤ በአላህና በአንቀጾቹ፣ በመልክተኛውም ታላላቅ ነበራችሁን በላቸው? አታመካኙ፣ ከእምነታችሁ በኋላ

በእርግጥ ከዳችሁ፤ >> [አልተውባህ:65-66]

ከዚያ በፊት ምእመናን የነበሩ ቢሆንም አላህ ﷻ የክህደት (የኩፍር) ውሳኔ አስተላልፎባቸዋል። ቀጥሎ የቀረበው የአላህ ﷻ ቃልም ይህንኑ ያመለክታል ፦

﴿قَدْ كَفَرْتُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ﴾ [التوبة: 66]

«ከእምነታችሁ በኋላ በእርግጥ ከዳችሁ፤ >> [አልተውባህ:66]

የተናገሩትን ከመናገራቸው በፊት ምእመናን መሆናቸውን አጽንቶላቸው፣ የጉዞ ደካም ለመርሳት በማሰብ ለቀልድ፣ ለፌዝና ለጨዋታ ያሉትን ያሉ ቢሆንም በድርጊታቸው ክህደት (ኩፍር) በይኖባቸዋል።

7. ድግምት ፦

ድግምት (ስሕር) በአእምሮና በአካል ላይ ተጽእኖ የሚያሳድሩ የጥንቅላና የምትሃት ነገሮች ሲሆን፣ ግድያንና ባልና ሚስት መለያየትን የሚያስከትል እኩይ ሥራ ነው። ድግምትና ጥንቅላ ክህደት (ኩፍር) ናቸው። አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿وَلَقَدْ عَلِمُوا لَمَنِ اشْتَرَاهُ مَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلْقٍ﴾ [البقرة: 102]

«የገዛውም ሰው፣ ለርሱ በመጨረሻይቱ አገር ምንም ዕድል የሌለው መኾኑን በእርግጥ ዐወቁ፤ >> [አልበቀራህ:102]

ይህ የመዳን ዕድል የለውም ማለት ሲሆን፣ ከዚህ በማስቀደም እንዲህ ብሏል፦

﴿وَمَا يُعْلِمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّى يَقُولَا إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ﴾ [البقرة: 102]

«፦ እኛ መፈተኛ ነንና አትካድ፣ እስከሚሉ ድረስ አንድንም አያስተምሩም፤ >>

[አልበቀራህ:102]

ረሱል ﷺ እንዲህ ብለዋል፦

«ሰባቱን አውዳሚ ነገሮች ተጠንቀቁ» አሉ፤ የአላህ መልክተኛ ሆይ! ምንድን ናቸው? ሲባሉ፣ በአላህ ማጋራት (ሽርክ)፣ አላህ እርም ያደረገውን ነፍስ ያለ ሕግ አግባብ መግደል፣ አራጣ መብላት፣ የየቲም ገንዘብ መብላት፣ ከጦር ሜዳ መሸሽና በጋብቻ የተጠበቁ ይዋሃን ምእመናትን በዝሙት ስም ማጥፋት ናቸው» አሉ። (በቡኻሪ የተዘገበ)

https://www.with-allah.com/am

በተጨማሪም ነቢዩ ﷺ እንዲህ ብለዋል፦
«ገመድ ቋጥሮ ትፍ ትፍ ያለበት ሰው
ድግምት ደግሟል፤ ድግምት የፈጸመ
ሰው ደግሞ በአላህ አጋርቷል፤ (ጥቅም
ያስገኛል ወይም ጉዳት ያስወግዳል
በሚል እምነት) ክታብ ነገር ያንጠለጠለ
ሰው፣ ለዚያ ነገር ይተዋል።»
(በነሳኢ የተዘገበ)

ከከብ ቆጠራና በቡርጆች (ፈለኮች)
በምድር የሚከሰቱ ሁነቶችን መተንተንም
ከድግምት (ስሕር) ይቆጠራል። አቡ-
ዳውድ እብን ዐባስን በመጥቀስ በዘገቡት
ሐዲሥ የአላህ መልክተኛ ﷺ እንዲህ
ብለዋል ፦ «ከከዋክብት አንድ ዕውቀት
የቀሰመ ሰው አንድ ክፍል ድግምትን
ቀስሟል፤ የጨመረም ይጨምራል።»
(በባይሀቲ የተዘገበ)

አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦
﴿وَلَا يُفْلِحُ السَّاجِرُ حَيْثُ أَتَىٰ﴾
[ሁ፡69]

«ድግምተኛም በመጣበት ስፍራ ሁሉ
አይቀናውም (አልን)።» [ሣ፡69]

የሚፋቀሩ ሰዎችን መለያየትና
መስተፋቅርም አንዱ የድግምት አካል
ነው።

8. ሙስሊሞችን በመጻረር ከሙሽሪኮች
ጎን መቆምና እነሱን መደገፍ። ይህም

በቀጣዩ የአላህ ﷻ ቃል የተጠቀሰው
ረዳትነት (ተወልሊ) ነው ፦

﴿وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنكُمْ فَإِنَّهُ مِنَّهُمْ﴾
[ሙ፡51]

«ከናንተም ውስጥ ረዳቶች
የሚያደርጋቸው ሰው እርሱ ከነርሱ
ነው።» [አልማኢዳህ:51]

ረዳት አድርጎ መያዝ (አትተወልሊ)
ከመውደድና ወደዚያ ከማዘንበል
(አልሙዋላት) የተለየ ነው። ይኸኛው
ውዴታን፣ ልባዊ ቀረቤታንና ጉድኝትን
የሚያመለክት በመሆኑ ከከባዳ ኃጢአቶች
አንዱና ከክሕደት ያነሰ ነው። ተወልሊ ግን
ሙስሊሞችን የሚያጠቃና የሚዋጋቸውን
ወገን ማገዝ፣ ከነሱ ጋር በሙስሊሞች
ላይ ማሰር ሲሆን ይህ የመናፍቃን ባሕሪ
ነው። ለጎለማዊ ጥቅም ብሎ ሙሽሪኮችን
ረዳት አድርጎ የያዘ ሙስሊም አደገኛ
ሁኔታ ላይ ወድቋል።

ጠቃሚ ዕውቀት አንድን የአላህ
አገልጋይ ወደ አላህ ተውሒድ
የሚወስድ፣ ክርሱ ጋር በተጣጣመ
ሰብአዊነትን የሚያገለግልና ለሰው
ልጆች በጎነት የሚጠቅም ዕውቀት
ነው። ጎጂ ዕውቀት ደግሞ ሰውን
በአላህ ወደ ማጋራትና ወደ ሽርክ
የሚወስድ፣ ለሰው ልጆች ጎጂና እኩይ
የሆነ ዕውቀት ነው።

https://www.with-allah.com/am

9. ሙሐመድ ﷺ የተላኩበት እስላማዊ ሸሪዓ በሁሉም ሸሪዓዎች (ሕግጋት) ላይ የበላይ ተቆጣጣሪና የቀደሙትን ሁሉ የሻረ ሕግ በመሆኑ፣ አላህም ﷻ ከእስላም በስተቀር ሌላውን የማይቀበል በመሆኑ፣ ከሙሐመድ ﷺ ሸሪዓ ማፈንገጥ ይቻላል ብሎ የሚያምን ሰው ከሐዲ (ካፍር) ይሆናል። አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል ፦

﴿إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ﴾ [آل عمران: 19]

«አላህ ዘንድ (የተወደደ) ሃይማኖት እስላም ብቻ ነው።» [አል ዒምራን:19] በተጨማሪም ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿وَمَنْ يَتَّبِعْ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ﴾ [آل عمران: 85]

«ከእስላም ሌላ ሃይማኖትን የሚፈልግ ሰው፣ ፈጽሞ ክርሱ ተቀባይ የለውም፤ ክርሱም በመጨረሻይቱ ሃላም ከከላሪዎቹ ነው።» [አል ዒምራን:85]

አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ﴾

﴿قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَإِن تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْكٰفِرِينَ﴾ [آل عمران: 31-32]

«በላቸው፦ አላህን የምትወዱ እንደኾናችሁ፣ ተከተሉኝ፤ አላህ ይወዳችኋልና፤ ኃጢአቶቻችሁንም ለናንተ ይምራልና፤ አላህም መሐሪ አዛኝ ነው።» [አል ዒምራን:31-32]

ነቢዩ ﷺ እንዲህ ብለዋል፦

«ነፍሴ በእጁ በሆነችው [አላህ] እምላለሁ፣ ከዚህ ሕዝብ (ኡምማ) ውስጥ ስለኔ የሰማና በተላክሁበት ነገር ሳያምን የሞተ ማንኛውም ይሁዲ ይሁን ክርስቲያን፣ (ዕጣ ፈንታው) ከእሳት ጓዶች አንዱ መሆን ብቻ ነው።» (በሙስሊም የተዘገበ)

ዘዚህ ሌላው ምሳሌ አንዳንድ ማይማን ሰዎች፣ ጸድቃን «አውሊያእ» የሚሏቸው ሰዎች ነቢዩ ሙሐመድን ﷺ ለመከተል አይገደዱም፣ የሚል እምነት የሚያራምዱ ሲሆን፣ ይህም ክህደት (ከፍር) እና ከእስላም ማፈንገጥ ነው።

10. ከአላህ ሃይማኖት በጥቅሉ ያፈነገጠና ያልተገበረው ሰው ከሐዲ (ካፍር) ይሆናል። ሙሉ በሙሉ ከመተግበር አፈንግጦ በያዘው የክሕደት መንገድ የተብቃቃ ሰው፣ ወደ እስላም ወይም ወደ ትምሕርቶቹ ጥሪ ሲደረግለት እምቢ ብሎ ያፈነገጠ ወይም ካወቀ በኋላ ከመተግበርና ከመቀበል ያፈነገጠ ሰውም ከሐዲ (ካፍር) ይሆናል።

«ላ እላህ እልላላህ»ን የሚጻረሩትንና የሚያፈርሱትን ነገሮች በተመለከተ ሆን ተብለውና እየታወቁ እስከተፈጸሙ ድረስ ለቀልድና ለፌዝም ይሁን በፍርሃት የተፈጸሙትን አይለይም። ይህ ተገዶና ምርጫ አጥቶ ከልቡ ሳይሆን በአንደበቱ ብቻ የክሕደት ቃል የተናገረውን ሰው አያካትትም። አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿إِلَّا مَنْ أَكْرَهَ وَقَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ بِالْإِيمَانِ
وَلَكِنْ مَنْ شَرَحَ بِالْكُفْرِ صَدْرًا﴾
[النحل: 106]

«ልቡ በእምነት የረጋ ኾኖ (የክሕደት ቃል ለመናገር) የተገደደ ሰው ብቻ ሲቀር፣ ግን ልባቸውን በክሕደት የከፈቱ ሰዎች።» [አልነሕል:106]

ክሕደት እንዲፈጸም የተገደደና ከዚያ በኋላ ወይ የፈጸመው ሰው፣ ልቡን ለክሕደት የከፈተ በመሆኑ ከሐዲ (ካፍር) ሆኗል። ከጥት አደጋ ለማዳን ብሎ ውስጡ በአማኑ እንደጸና የኩፍር ቃል የተናገረ ሰው ግን ይድናል ምንም የለበትም። አላህ ﷻ እንዲህ ብሏል፦

﴿إِلَّا أَنْ تَتَّقُوا مِنْهُمْ تُقَاتُ﴾ [آل عمران: 28]
«ከነርሱ መጠበቅን ብትጠበቁ እንጂ።» [አል ሂምራን:28]

ልብ ከሁሉም ዞር ብሎና ወደ እውነት አዘንባይ ሆኖ ወደ አላህ ብቻ ሙሉ በሙሉ ካልዞረ፣ ሙሽሪክ ይሆናል።

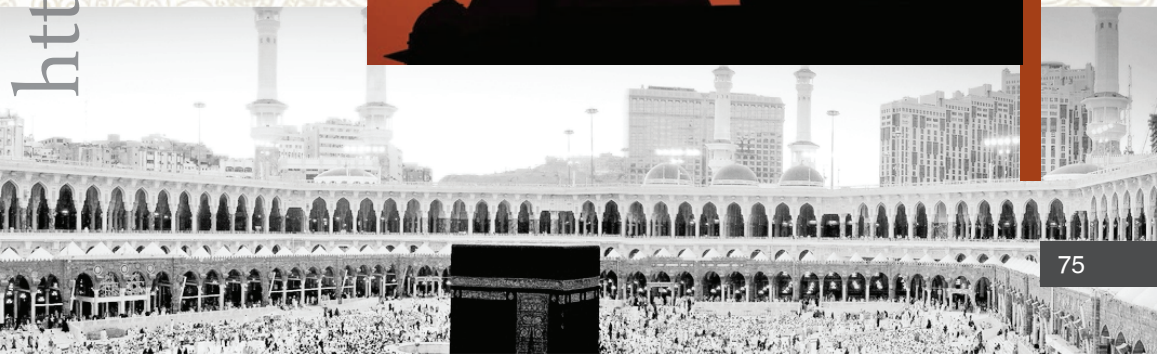
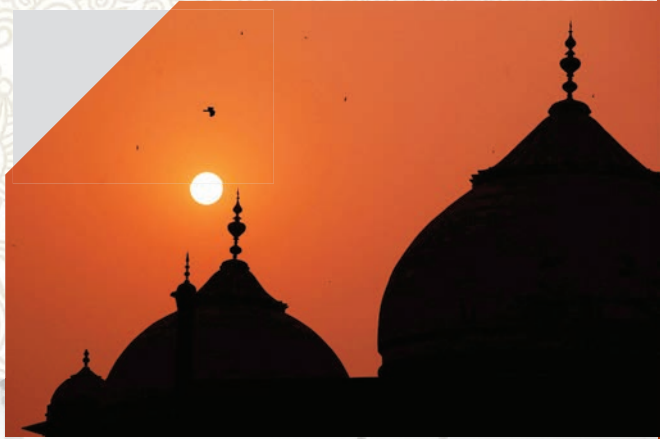
ዕውቀት (ዕልም) መልካም የሆኑ ስነምግባራትን ሁሉ፣ በጎ ሥራዎችን ሁሉ፣ ምስጋና ባሕርያትን ሁሉ የሚያፈራ ዛፍ ነው። ማይምነት (ጆህል) ደግሞ እኩይ ስነምግባራትንና ክፉ ባሕርያትን ሁሉ የሚያፈራ ዛፍ ነው።

መልመጃ

1. የ«ላ ጸላሁ ጸላላሁ» ትርጉም ምንድን ነው? ማዘዘናቱና መስፈርቶቹስ?
2. በራስህና በሕብረተሰብህ ውስጥ ሊኖሩ ይችሉ ይሆናልና «ላ ጸላሁ ጸላላሁ»ን የሚጻረሩ አንዳንድ ድርጊቶችን ጥቀሳቸው።

«ላ ጳላሀ ጳልላሂ» በአማኙ ላይ የሚኖረው አሻራ ፦

ከአላሀ በስተቀር ሌላ አምላክ አለመኖሩን መመስከር፣ ለመስከሪው ፍሬ ያፈራል፣ ያጠራዋል፣ ያንጸዋል። አላሀን መውደድ፣ ፈሪሀ አላሀ መሆን፣ ተስፋውን መጠበቅና በርሱ ላይ መመካትን . . . የመሳሰሉ የልብ ተግባሮችን የአማኙ ልብ እንዲያፈራ ያደርጋል። በመስከሪው ግላዊም ሆኑ ማሕበራዊ ድርጊቶችና ሥራዎች ላይም፣ «ላ ጳላሀ ጳልላሂ» ከአላሀ በስተቀር ሌላ አምላክ አለመኖሩን መመስከር፣ የባለቤቱን ስነምግባርና አስተሳሰቡን በመቅረጽ፣ ለአላሀ ተገዥ የመሆንን ትርጉም እውን ያደርግ ዘንድ፣ ልቡ ለአላሀ ፍጹም ታማኝ እንዲሆን በማድረግ አሻራውን ያሳርፍበታል። ዕባዳ (አምልኮተ አላሀ) አላሀ ﷻ የሚወዳቸውን ንግሮችና ተግባራት፣ ግልጹንና ስውሩንም ሁሉ የሚያካትት አጠቃላይ ጽንሰ ሀሳብ ሲሆን፣ በግልጹ የአማኙ ተግባራት፣ በስውሩ ውስጣዊ የስነልቦና ሁኔታዎቹና በባሕርያቱ ላይ አሻራዎቹን ያሳርፋል። ዝርዝሩ እንደሚከተለው ይሆናል ፦

ክፍል አንድ - ዕባዳዎች በልብ ላይ የሚያሳርፉት አሻራ

የልቦና ዕባዳዎችን ትርጉምና ትሩፋታቸውን ለማብራራት፣ ከ«ላ ጳላሀ ጳልላሂ» አሻራዎች አንዱ የሆኑትን የልብ ዕባዳዎች ምሳሌዎችን እናቀርባለን፦

አላሀን ﷻ ያወቀው ሰው ይወደዋል

<https://www.with-allah.com/am>

